

DR. NYIREDY ISTVÁN

1904–1988

Állatorvosdoktor, az állatorvos-tudomány doktora, bakteriológus, az Országos Állategészségügyi Intézet bakteriológiai osztályának vezetője, a bakteriológia, a mikológia, a tej- és takarmány-higiénia elismert kutatója és előadó tanára.

Nyiredy István 1904. március 25-én született Magyaróváron. Középiskoláit Kassán, Miskolcon és Budapesten végezte A M. kir. Állatorvosi Főiskolán 1927-ben jeles minősítésű oklevelet szerzett. Először a főiskola belklinikájára nevezték ki gyakornoknak. Az 1928/29. tanévben ösztöndíjasként a Berliini Állatorvosi Főiskolán élelmiszer-higiéniát tanult. 1929 júliusától az Országos Állategészségügyi Intézet munkatársa volt, miközben summa cum laude minősítéssel megszerezte az állatorvos-doktori oklevelet, és letette az állatorvosi tisztí vizsgát. 1935-től a magyaróvári Gazdasági Akadémiára, majd Mezőgazdasági Főiskolára akadémiai rendes tanárrá nevezték ki, az állategészségügyi és járványtani tanszék élére. Eközben, 1940-ig irányította a magyaróvári Tejgazdasági Kísérleti Állomás munkáját. 1940-ben a tejtermékek előállítása, különös tekintettel az egészségügyi követelményekre témával a M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Karának állatorvosi osztályán magántanárrá habilitáltak. 1946-tól a Magyar Agrártudományi Egyetem állategészségtan tanszékének szervezője és vezetője volt Budapesten.

Bizonyítatlan személyes vádaskodás alapján 1947-ben két és fél évi börtönre ítélték, 1948-ban elnöki kegyelemben részesült. Az ezt követő két évben Tótszerdahelyen, majd becsehelyen magánállatorvosként dolgozott. 1950-ben budapestre jöhetett és az állatorvosi szaksegédképző iskola tanműhelyének főnöke volt. Áthelyezéssel ismét visszakerült első munkahelyére, az Országos Állategészségügyi Intézetbe. Munkája révén fellendült a bakteriológiai diagnosztikai munka. Jelentős szerepe volt a vetélések bakteriológiai kórjelzésében, a brucellózis kutatásában. E vizsgálatai, valamint a tejtermékek bakteriológiai ellenőrzése és a tőgygyulladás okvizsgálata hozzájárultak a ma is alkalmazott Mastitest próba kidolgozásához. A keveréktakarmány-gyártás és -termékek vizsgálatának módszereit és minősítésük alapelveit is ő dolgozta ki. Vizsgálati eredményeiről tudományos közlemények és előadások sokaságában számolt be. Téma-dokumentációkkal járult hozzá a szakemberek tájékoztatásához.

Tudását természetes közvetlenséggel, élménydús meggyőzéssel adta át tanítványainak, munkatársainak. Az MTA Tudományos Minősítő Bizottsága 1953-ban az állatorvos-tudomány kandidátusa fokozatot, 1955-ben benyújtott értekezésére pedig az állatorvos-

tudomány doktora fokozatot ítélte oda számára. Hosszú időn át volt az MTA élelmiszer-higiéniai szakbizottságának az elnöke, több tudományos társaság és egyesület tagja. A Magyar Mikrobiológiai Társaság 1974-ben elsőként tüntette ki a Manninger Rezső- emlékéremmel. Az állatorvosképzés és -továbbképzés, a tejhigiénia, a mastitis-diagnosztika, és a takarmányhigiénia területén végzett kiemelkedő munkásságáért az Állatorvostudományi Egyetem Tanácsa 1977-ben Marek József- emlékéremet adományozott neki.

1970-ben nyugdíjba vonult. Nyugdíjas évei alatt is mindig segített, de sem személyét, sem véleményét nem erőltette senkire. Nyiredy István kitűnő megfigyelőképességű, szigorú logikával gondolkodó, az összefüggéseket átlátó, pedáns eleganciával dolgozó, nagy műveltségű, szerény tudós volt.

1988. március 23-án, 84 éves korában hunyt el.

Irodalom:

Etter László: *Nyiredy István dr. 1904–1988*. Magyar Állatorvosok Lapja, 1989. 44 2. 104.

Dr. Fehér György, 2007